

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Markéta Jozová, DiS.

Název práce: Pojetí šamanismu z pohledu sociální a kulturní antropologie

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Gabriela Fatková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je „získat základní ucelený přehled o tradičním šamanismu zasazená do charakteristik kulturního procesu“. Studentka si v úvodu předsevzala, že se též zamyslí nad tím „co přináší šamanismus kulturní antropologii“. Prvního cíle bylo dosaženo částečně, druhého nikoliv.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce je velice podrobná a svědomitě napsaná, problém spočívá v tom, že je celá inspirovaná značně eklektickým přístupem Mircea Eliada, opírá se o literaturu dnes již značně zastaralou, nevytěžuje dostatečně primární literaturu o šamanismu a z nějakého (předpokládám estetického důvodu) se zabývá primárně regionem střední Asie a Sibíře, čímž zcela opomíjí šamanismus v urbánních centrech (např. v Korei). Práce je čistě teoretická, ale to není v případě bakalářských prací překážkou obhajoby. Přílohy jsou tvořeny dvaadvaceti barevnými fotografiemi, na něž je v průběhu textu odkazováno.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev je spíše průměrný, obsahuje velké množství chyb, zejména ve slovesných vazbách, kdy studentka sloveso spojuje s chybným pádem nebo předložkou. Jedná se spíše o celkovou formulační neobratnost, která je ale v závěrečných pracích stále běžnější. Studentka téměř nečlení text do odstavců a to výrazně ztěžuje četbu. Také chybně používá mezerník (ten má následovat za každou tečkou nebo čárkou ve větě). Způsob odkazování na literaturu je v pořádku.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Autorka se zaměřuje na šamanismus jako techniku a popisuje zároveň i kosmologii a typické rysy šamanů napříč studovanými společnostmi. Kvalita textu je bohužel výrazně snížena absencí kritického odstupu od samotného pojmu „šamanismus“. Tento pojem mnoho autorů odmítá, a to především jeho použití ve srovnávacích studiích, kde jsou různé formy kosmologií a náboženských praxí spojovány pod jednu abstraktní kategorii, vymezenou na základě „odlišnosti“ od západní praxe (Clifford Geertz,

Robert Spencer, Michael Taussig). Předložená práce tedy vychází z Eliadeho a dopouští se i stejných chyb jako Eliade.

Za nevhodné lze také považovat, aby v roce 2015 studentka v celém textu nesystematicky označovala popisované populace jako „přírodní národy, méně komplexní národy, domorodé kultury, kmenová společenství, tradiční národy, původní etnika, primitivní společenství, primitivní kultury, přírodní etnika“ nebo „národy žijící převážnou většinu času v souladu s přírodou“. V rámci vlastního velmi romantického náhledu autorka u daných populací vyzdvihuje soulad s přírodou (s. 38) rovnováhu (s. 51) a harmonii (s. 11).

Ačkoliv si cením velmi nelehkého úkolu, který si studentka zvolila, pro lepší hodnocení této práce by musela být aktualizována, doplněna o současnější zdroje (preferovaně primární literaturu) a de-romantizována.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Definujte a vysvětlete vzájemný vztah pojmů duše, duch a duchové (s. 30-32)?
- 2) Na s. 35 píšete „tyto vzorce vnímání a myšlení a případného následného chování se úzce promítají do antropologického chápání kultury“ – mohla byste daný citát rozvést a vysvětlit? Jak konkrétně kosmologie šamanismu ovlivňuje antropologické chápání kultury?
- 3) Zkuste vysvětlit vztah pojmů šamanismus a animismus? (nejasně se o něm vyjadřujete na s. 51)

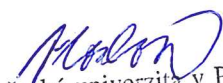
6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

dobře

Datum: 15. 5. 2015

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie